

Sygn. akt III U 1252/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy B. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania B. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 11 września 2013 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy B. W. prawo do emerytury, począwszy od dnia 9 września 2013 r.

Sygn. akt III U 1252/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 listopada 2013 r.

Decyzją z dnia 11 września 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy B. W. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesięcy i 12 dni; składkowe – 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni; łącznie – 27 lat, 10 miesięcy i 27 dni. Zakład nie uznał

za udowodnioną pracę w warunkach szczególnych w okresie od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r. w „PNTL” Sp. z o.o. w W.,
na podstawie przedłożonego wraz z wnioskiem świadectwa pracy, ponieważ charakter zatrudnienia i stanowisko nie odpowiadają wykazom resortowym.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca B. W., wnosząc o uznanie za udowodnioną pracę w szczególnych warunkach od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że od 1 września 1970 r. do 15 kwietnia 1998 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku ślusarza i mechanika naprawy pojazdów samochodowych. Od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym i gazowym, i inne,

które to prace zgodnie z Wykazem A, Dział XIV, poz. 12 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. zakwalifikowane są, jako prace w warunkach szczególnych. Od PNTL otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach podpisane przez dyrektora zakładu pracy. W okresie pracy w szczególnych warunkach, tj. od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r. otrzymywał dodatek pieniężny za pracę w szczególnych warunkach oraz mleko, zupy i konserwy. Przez cały okres zatrudnienia, pomimo zmiany powierzonych mu prac, zakład nie zmienił mu angażu.

W ocenie wnioskodawcy jednak nie stanowisko, ale rodzaj powierzonych mu prac świadczy o pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podniesiono, że warunek wymaganego wieku emerytalnego wnioskodawca spełnił nie na dzień złożenia wniosku

o emeryturę – 16 sierpnia 2013 r., lecz na dzień 9 września 2013 r. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 27 lat, 10 miesięcy i 27 dni ogólnego okresu zatrudnienia. Ponadto przystąpił on do OFE, ale wniósł o przekazanie środków na dochody budżetu państwa. Organ rentowy ustalił natomiast,

że wnioskodawca nie udowodnił pracy w szczególnych warunkach, ponieważ nie przedłożył odpowiedniej dokumentacji. Wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 29 czerwca 1999 r.,

w którym wykazano, że w okresie od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r. pracował w szczególnych warunkach, wykonując prace przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym i gazowym, jako mechanik naprawy pojazdów samochodowych oraz ślusarz, wskazano wykaz A, Dział XIV, poz. 12 zarządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Ten dokument według oceny organu rentowego nie wykazuje o pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach. Wskazane w tym świadectwie stanowisko jest błędne. Podany wykaz, dział i pozycja zarządzenia nie zawiera takiego stanowiska, jak mechanik naprawy pojazdów samochodowych, czy też ślusarz.

Sąd Okręgowy w Przemyśle – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca B. W., urodzony (...),

w dniu 16 sierpnia 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim,

iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Do wniosku dołączył on świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 29 czerwca 1999 r. wydane przez „PNTL” Sp. z o.o. w W., z którego wynika, że był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 1 września 1970 r. do 15 kwietnia 1998 r., w tym okresie od 1 stycznia 1978 r. do 30 sierpnia 1994 r., stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu

i wycinaniu elektrycznym i gazowym na stanowisku mechanik napraw pojazdów samochodowych, ślusarz, wskazując, że stanowisko to zostało wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 11 września 2013 r. znak: ENMS/6/035048600.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze – 3 miesiące i 12 dni; składkowe – 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni; łącznie – 27 lat, 10 miesięcy i 27 dni.

Dowód – akta emerytalne:

- wniosek emerytalny z dnia 16.08.2013 r.,
- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 29.06.1999 r.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 11.09.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca od dnia 1 września 1970 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. jako ślusarz – mechanik samochodowy. W tym czasie powstawał nowy zakład, budowano magazyn. W związku z tym wnioskodawca ciął kontowniki, z których były wystawiane regały na różne części, np. łożyska. Wówczas wnioskodawca również nauczył się spawać. Później zaczęło brakować pracy dla ślusarzy i wnioskodawca został przeniesiony na halę produkcyjną, gdzie z dniem 1 stycznia 1978 r. rozpoczął pracę jako spawacz, początkowo przy spawaniu ciągników, ram do ciągników, pługów, a później też noży i dyszel do korowarek, przestawek, imaków. Było to głównie spawanie elektryczne, ale też spawanie gazowe palnikiem. Wnioskodawca spawał też siewniki, wyorywacze do sadzonek itp. Po pewnym czasie zakład rozpoczął współpracę z Niemcami i wówczas na masową skalę spawano nóżki do taboretów i stołów.

Wnioskodawca wprawdzie nie miał uprawnień do spawania, ale ponieważ umiał spawać, to kierownik przeniósł go na stanowisko spawacza. W zakładzie pracy było kilku spawaczy posiadających odpowiednie do tego uprawnienia, ale czynności spawalnicze wykonywali również pracownicy nie posiadający uprawnień, tak jak wnioskodawca.

Swoją pracę spawacze wykonywali na dwie zmiany, a jak było dużo pracy, to nawet na trzy zmiany.

Spawacze, w tym wnioskodawca, otrzymywał mleko, zupy regeneracyjne, konserwy.

Wnioskodawca jako spawacz pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do końca okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P..

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)w P.,
- częściowe zeznania świadka A. C.,
- częściowe zeznania świadka M. F.,
- zeznania świadka T. S.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zapisom w dokumentach zalegających w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Sąd zwrócił uwagę na fakt, że w każdym z angaży, czy też dokumentów w postaci zaświadczeń lekarskich wpisane jest stanowisko pracy wnioskodawcy jako ślusarz, a początkowo dodatkowo mechanik napraw pojazdów samochodowych, jednak w ocenie Sądu, nie są one wiarygodne. Zapisy te nie znalazły bowiem potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków – w zakresie, w którym Sąd dał im wiarę, zeznania wnioskodawcy oraz świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione po zakończeniu zatrudnienia, dają podstawę do przyjęcia, że dokumenty te nie odpowiadają prawdzie.

W dniu 29 czerwca 1999 r. pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że wykonywał on prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, i gazowym od 1 stycznia 1978 r. Sąd jedynie wbrew zapisowi w tym świadectwie przyjął, że praca ta wykonywana była do końca okresu zatrudnienia wnioskodawcy,

a więc do 15 kwietnia 1998 r., jak to wskazywali świadkowie i wnioskodawca, a nie do 30 sierpnia 1994 r. Nie może budzić wątpliwości, że świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka T. S., jako logicznym, spójnym. Świadek w tym zakładzie pracy był zatrudniony jako spawacz posiadając odpowiednie do tego uprawnienia. W ocenie Sądu zeznania tego świadka nie budziły wątpliwości, świadek pracował razem z wnioskodawcą

i miał wiedzę odnośnie tego, jaką pracę on wykonywał. Zeznał on, iż B. W. spawaniem zajmował się od 1978 r., pomimo braku stosownych uprawnień, ale w zakładzie nie przywiązywano do tego wagi, liczył się tylko fakt, że potrafi spawać. Jego zeznania potwierdził w trakcie przesłuchania wnioskodawca B. W., a w ocenie Sądu zeznania jego zasługują na wiarę, jako spójne i logiczne.

Ponadto zeznania świadka T. S. i wnioskodawcy znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków A. C. i M. F., co do faktu, że wnioskodawca zajmował się w zakładzie pracy spawaniem. Wprawdzie Sąd odmówił wiary zeznaniom tych świadków

w zakresie, w jaki twierdzili oni, że wnioskodawca od początku w Przedsiębiorstwie (...) w P. pracował jako spawacz, gdyż sam wnioskodawca wskazywał, że początkowo pracował jako ślusarz – mechanik naprawy pojazdów samochodowych, ale

w pozostałym zakresie należy je uznać za wiarygodne. W ocenie Sądu należy wziąć pod uwagę, iż świadkowie zeznawali na okoliczność zdarzeń,

od których upłynęło już wiele czasu - kilkadziesiąt lat, a zatem mogli oni nie pamiętać pewnych faktów, a to, że wnioskodawca początkowo w latach 70-tych nie pracował jako spawacz, a prace tę rozpoczął dopiero w 1978 r. Okoliczność ta jednak możliwa jest do ustalenia na podstawie analizy wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów i w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy B. W. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U.

z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Poza sporem pozostaje w przedmiotowej sprawie, że wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat, przystąpił do OFE, ale wniósł o przekazanie środków na dochody budżetu państwa, ponadto zaś organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze: okresy nieskładkowe – 3 miesiące i 12 dni; składkowe – 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni; łącznie – 27 lat, 10 miesięcy i 27 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że B. W. był zatrudniony w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie(...) w P. od dnia 1 stycznia 1978 r. do dnia 15 kwietnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza.

Przesłuchani w sprawie świadkowie wskazywali, że widywali wnioskodawcę codziennie, stale pracującego przy spawaniu. Nie niweczy faktu pracy w warunkach szczególnych okoliczność, że wnioskodawca w razie potrzeby musiał przewieźć wózką widłowym materiał potrzebny mu do spawania. Należy te czynności również zaliczyć do obowiązków spawacza, jako że każdy musi sobie przygotować swoje stanowisko pracy, a temu służyło wykonywanie czynności związanych z obsługą wózka widłowego.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale XIV – „Prace różne”, poz. 12– „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, pkt 1 – „spawacz”.

Istotnym jest, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdaniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia (...) r., a więc z dniem ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.